



**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 V. paulo post mortem gloriosa surrexerit, & in cœlum assumpta fuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Responsio.

Quo atatis
sua anno
Virgo sit
mortua.
Epiphani.
Presbyter.
Cedren.
And. Cret.
Caf. Baron
Diony.

Vltima verò sententia, quæ in re ambigua verifimilior videtur, est, B. Virginem mortuam fuisse anno ætatis septuagesimo secundo. Ita sentit dictus Epiphanius Presbyter, & Cedrenus in compendio historiarum, & insinuat Andreas Cretensis, sermo de dormitione Deiparæ, dum inquit peruenisse Virginem ad summam ætatem. Et hanc sententiam confirmat eleganter Casar ex testimonio Dionysij, c. 3. de diuinis nominibus, ubi sic inquit. Nam, & apud ipsos diuino spiritu plenos Pontifices nostros, cum & nos (vt nosti) & plerique ex sanctis fratribus nostris ad contuendum corpus illud, quod authorem vitæ, Deumq; ceperat conuenissemus, aderat autem, & frater Domini Iacobus, & Petrus supremum decus, & antiquissimum Theologorum columnen, ubi post contutum placuit, vt insinuat potentem, diuina infinitati bonitatem Pontifices laudarent omnes, quisque pro capto suo. Quæ verba de sancto corpore B. Virginis, & non de sepulchro Christi, aut de domo Ioannis, in qua Christus cœnauerat, esse intelligenda, & ipsa verba per se sumpta satis suadent, & est communis sententia Sanctorum, qui ex hoc loco colligunt, diuina prouidentia factum esse, vt omnes Apostoli, qui tunc temporis vivebant, & præcipue ex eorum discipulis ac Pontificibus Ecclesiæ ad transitum, ac funus Beatæ Virginis conuenirent. Ita Maxim. D. Tho. & Albert. Mag. illum locum exponentes. Damasc. & And. Cretensis orationibus de dormitione, & Assumptione Virginis, Epiphani. Presbyter, & Simeon Metaphrastes scribentes de vita, & educatione Deiparæ, Nicephorus, & Iuuenalis Ierosolymitanus apud eundem libr. 2. histor. cap. 21. 22. & 23. Vbi hanc historiam de transitu, & glorioso funere virginis corporis latè describit. Et inter alia affirmat etiã Christum Dominum magna Angelorum multitudine comitatum dormitioni eius interfuisse. Quod etiam affirmarunt Damasc. And. Cret. & alij. Indicant etiam Atha. de sanctissima Deiparæ, & Bernard. ser. 1. de Assumptione. Igitur (vt quod intendimus concludamus) scribit Dionys. citato loco transitum Virginis, & Apostolorum conuentum illius causa coactum: at verò Dionysius (vt ex historia Actuum Apostolorum colligitur) non venit ad fidem, vsque ad decimum octauum annum à natiuitate eius, quia non antea Paulus peruenit Athenas: ergo, vt posset adesse morti Virginis, necesse est, vt B. Virgo ultra sexaginta sex annos vixerit, & ita euertuntur omnes superiores sententiæ. Verisimile autem est à conuersione Dionysij vsque ad aduentum eius in Ierusalem, aliquot annos fluxisse, præsertim si (vt Turrianus, & Baronius citatis locis indicant) conuentus ille Apostolicus absque miraculo, suauis dispositione diuinæ prouidentie factus fuit. Quia & Petrus eo tempore Roma Ierosolymam rediisse creditur, & Paulus etiam circa illa tempora Ierosolymam reuersus fuit post conuersionem Dionysij, & alia ab eo gesta, quæ in Actibus Apostolorum narrantur à cap. 18. ad 21. est ergo in re incerta verisimilis hæc coniectura.

SECTIO II.

Virum B. Virgo paulò post mortem gloriosa surrexit, & in cælum assumpta fuit.

Sepulchrum
Virginis
multis miraculis
clarum.
Damasc.
And. Cret.
Simeon Me-
taphrast.
Hieron.
Euseb.
Sozomen.
Theodoret.
Ecdæ.

DE statu, quem corpus, & anima B. Virginis post mortem eius habuerunt, antequam iterum coniungerentur, nihil ferè dicendum occurrit. Nam de corpore eius constat ex omnibus historiis supra citatis, statim post mortem fuisse in sepulchro repositum, quod Dama. And. Cret. & Simeon Metaphrast. magnis miraculis fuisse à Deo illustratum referunt. Vnde admiratione dignum videri potest, Hieronymum, Eusebiu, Sozomenum & Theodoretum, numerantes celebriora sepulchra, aut loca sancta Ierosolymitana, sepulchri huius non meminisse. Beda tamen libr. de locis sanctis, c. 6. huius sepulchri men-

tionem facit, & in illius loco Ecclesiæ extructam esse dicit. Vnde verisimile est, (quod dicit Burchard in descrip. terræ Sanctæ 1. p. c. 7 §. 47.) post cladem Ierosolymitanam sepulchrum hoc multo tempore latuisse: posteaq; fuisse repositum. Nam nunc etiam, qui sacra Ierosolymorum loca inuifunt, hunc locum sepulchri Virginis cernere se dicunt. Et in libr. de Assumptione Virginis, (qui nomine Hieronymi circūfertur) dicitur monstrari sepulchrum eius in valle Iosaphat in monte Sion, & Oliueti: additque Beda propè illud conspici sepulchrum sancti Ioseph. In illo ergo sepulchro repositum fuit corpus B. Virginis, & integrum, atq; prorsus incorruptum vsq; ad gloriosam eius resurrectionem perdurauit, vt omnes citati Patres docent, & per se manifestum est, considerata dignitate, puritate, ac innocentia Virginis Beariffimæ, & ex dicendis hoc amplius constabit.

De anima autem Virginis à corpore separata, certum est statim vidisse Deum, atque in cælum fuisse sublatam. Hoc constans est ex certissimis principijs fidei. Est enim mors terminus viæ hominibus à Deo præscriptæ ad præmium promerendum, quod animæ perfecte purgatæ, & mundæ statim ac discedunt à corporibus, consequuntur, postquam Christus Dominus per mortem suam pro toto humano genere satisfecit, sed anima B. Virginis absque vlla macula, aut debito penæ, & perpetuo vixit, & à corpore discessit, ergo statim beata fuit, & ad locum beatorum euecta.

Vnde obiter coniectare licet, in transitu à via ad patriam non interrupisse, aut inermis fuisse B. Virginem diuine charitatis, & amoris actum, sed vel eundem, quem vsque ad mortem in terra viuens libere exercuit, in termino viæ maiori quadam perfectione, & necessitate continuisse (si tamen verum est, vt fortasse est, actum diuini amoris in via, & in patria esse posse eiusdem rationis) vel certe si quis sentiat esse diuersos, saltem sequitur B. Virginem ab actu amoris viæ immediatè transisse ad actum amoris patriæ absque intermissione. Verisimile enim est animam B. Virginis eo præsertim tempore, quo morti appropinquabat, nunquam ab actu diuini amoris cessasse, quia neque corporis dolore, neque sensuum perturbatione impediatur. Quin potius, quia ex diuina reuelatione horam, & momentu sui discessus præciebat, (vt Patres omnes superius allegati docent) quod ad exoptatum illum terminum magis, ac magis accedebat, eò vehementius diuina charitate, & amore flagrabat, atq; sic disposita vsque ad instantis mortis, quod dicitur *primum non esse hominis*, peruenit, in quo, & videre Deum, & illum beatifica charitate diligere incepit, nulla ergo facta fuit interruptio. Ad quantam verò perfectionem anima Virginis tunc assumpta fuerit, dicemus Sect. 4.

Addendum est vltimò, Beatam Virginem paulò post mortem ad gloriosam, & immortalem vitam corporis, & animæ resurrexisse, atque in cælum gloriosam ascendisse. Ita sentit vniuersa Ecclesia: & hic eius consensus ex antiquorum Patrum traditione manauit, vt constat ex Athanasio in sermone de sanctissima Deipara. Quod tamen opus plerique viri eruditi dubitant an sit Athanasij, quia videtur post tempora concilij Ephesini editum, cum in eo resclatur error Nestorij, & Cyrillus, ac alij Patres concilij Ephesini nunquam illius operis meminerint, cum tamen autoritate Athanasij sapius vtantur. Alij tamen probabile existimant esse Athanasij, quia sub eius nomine est ab Ecclesiâ receptum ante multos annos, & nullus dubitat authorem illius fuisse virum aliquem valde illustrem in Ecclesiâ, pietate, doctrina, & antiquitate præstantem. Et idem iudicium est de libris de assumptione, qui sub nomine Augustini, Hieronymi, vel Sophronij referuntur, ex quibus hæc veritas confirmari potest. Præterea ex Damasceno, & Andrea Cretensi orationibus de

Burchard.

Anima Vir-
ginis à cor-
pore separa-
ta statim
vidit Deum.

In transitu
à via ad pa-
triam virgo
amorem Dei
non inter-
rupit.

Paulò post
mortem Vir-
go in corpore
gloriosa re-
surrexit.

Athana.

Sophron.

Damasc.

And. Cret.

bus de

Enchir. Io.
Nepher.

bus de dormitione Deiparae. Item ex Iuuenali Ierosolymitano apud Nicephorum, lib. 2. hist. cap. 23. Vbi refert non sine diuino consilio factum esse, vt funeri Virginis Apostolus Thomas defuerit, cumque paulo post Ierosolymam venisset, sacrum tumulum, vbi corpus Virginis positum fuerat, reuerentem fuisse, vt à sancto Apostolo, & videri posset, & adorari, non tamen fuisse reperiunt, sed sola sepulcralia linteamina, apertè loco commodo composita: *Qua & ipse* (inquit Nicephorus) *& qui cum eo aderant, cum veneratione exosculati, incredibilique voluptate, odorisque suauitate repleti; sepulcrum quidem ad pristinum conformant modum, miraculum autem ipsum quasi per manus posteris traditum, ad nos quoque transmissum.*

Bernard.
Lau. Inf.
Ansel.
Rupert.

Richard.
Victor.
Hug. Victo.
rim.

D. Thom.
Bonauent.
Anton.
Gerson.

Festum Assumptionis
Mariæ quod sit antiquum
Nicephorus.
Athanasius.
And. Cret.
Sophronius.
Vuardus.
Aldo.

Vnde omnes posteriores Sancti, & Doctores traditionem hanc amplexi sunt, Bernardus, & Laurentius Iustinianus in sermonibus de Assumptione, Anselmus de excellentia Virginis, capite 8. Rupertus, libro sexto in Cantica, tractans illa verba. *Qua est ista, quæ progreditur, tanquam aurora consurgens?* Richardus. Victorinus in Cantica, cap. 42. Hugo item Victorinus, libro tertio, eruditionis Theologicæ, cap. 125. vbi inter Beatæ Virginis priuilegia ponit, quod sine dolore mortis obijt, quodque cum corpore in Cælo viuit, & ad dexteram filij singulariter sedet, *Psalmyista testante: Assit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate.* Item Diuus Thom. supra quæstion. 27. articuli. 1. & Opus. 8. Bouauent in speculo Mariæ, cap. 2. Antoninus, prima part. Histor. titulo 6. capite tertio. Gerson Alphabeto. 14. & consentiunt Scholastici, in 3. distinct. 3. Et confirmatur ex celebritate festi Assumptionis Beatæ Virginis, quod valde antiquum est in Ecclesia. Nam licet Nicephorus, lib. 17. cap. 28. dicat tempore Mauritij Imperatoris institutum fuisse: tam ex Athanasio, Andrea Cretensi, Sophronio, & alijs constet fuisse antiquius. Dicit etiam Nicephorus, tunc fuisse institutum festum dormitionis Virginis. Vnde Vuardus, & Aldo in suis Martyrologijs dicunt, Ecclesiam celebrare dormitionem Virginis. Nam vbi eius sanctissimum corpus collocatum sit, plus inquit, elegit sobrietas Ecclesiæ, cum pietate nescire, quam quid frivolum, & apocryphum inde tenendo docere. Sed hoc aperte pugnat cum communi sensu Ecclesiæ, vt constat ex omnium fidelium, tam simplicium, quam sapientum mente, & sermone, & ex inscriptione Romani Martyrologij, ac Missalis, ex officio illius diei in introitu Missæ, & alijs antiphonis, & versiculis, in quibus sæpe repetit Beatam Virginem assumptam fuisse in cælum. Neque est verisimile, intelligere de Assumptione solius animæ: tum, quia Assumptio localis propriè, & in rigore refertur ad corpus: tum, quia etiam animæ aliorum Sanctorum deferuntur in cælum: & tamen Ecclesiæ nullius Assumptionem constitetur, aut celebrat, sed solum transitum, migrationem, aut natalem diem.

August.

1. fol. 132.

Rationes seu congruentiæ ad hanc veritatem persuadendam accuratè indicantur à citatis Patribus, præsertim Augustino, & Damasceno, & obiter attinguntur nonnullæ Scripturæ: quæ ad hoc mysterium piè accommodantur. Summa earum est: Prima, quia cum corpus CHRISTI ex corpore Virginis sumptum sit, dici possunt quodammodo esse vna caro. Quare sicut Adam dixit: *Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea*, ita è contrariò Christus dicere potest, *Hæc nunc caro, de qua est caro mea*: sicut ergo decuit carnem Christi omni parte esse beatam, & incorruptam: ita etiam, & carnem matris, cuius gloria in illius honorem redundat. Vnde hic merito accommodatur illud Psalm. 131. *Surge in requiem tuam, in, & arca sanctificationis tuæ.* Hæc enim arca videtur esse illa, de qua Ecclesiæ canit. *Ventris sub arca clausus est.* Vnde à Pa-

tribus Græcis frequenter appellatur Virgo, arca sacrosancta. Ad quam merito accommodari possunt verba illa Apocalyp. 11. *Apertum est templum Dei in cælo, & visa est arca testamenti eius in templo eius.* Sicut Bonauent. supra, capit. 9. accommodat etiam illud 3. Reg. 8. *Intulerunt sacerdotes arcam fœderis Domini in locum suum.*

Secunda, quia Christus Ioannis 1. 2. promisit: *Vbi ego sum, illic & minister meus erit*: Beata autem Virgo singulariter ministravit Christo, quia ex proprio sanguine proprium illi corpus præbuit, ac ministravit, & proprio lacte illum aluit, ergo singulariter etiam in illa completa est hæc Christi promissio, ergo vbi ipse est, iam ipsa cum eo regnat corpore, & anima gloriosa. Tertia, quia incredibile est (vt Augustinus inquit) corpus illud ex quo Deus indutus est carne, & in quo primum ab homine Deus visus est, corruptum, & in cinerem redactum esse. Vnde Augustinus, *corpus Virginis escam vermibus traditum, quia sentire non valeo, dicere perhorresco.* Rursus si corpus Virginis integrum, & incorruptum in terrâ perflueret, incredibile est permixturum fuisse Deum, vt tanto tempore Ecclesiam lateret, & absque honore, & veneratione in occulto aliquo, & inuiso loco iaceret. Variis enim exemplis constat, cum corpora aliquorum Sanctorum in obscuris, ac minus decentibus locis laterent, diuina prouidentia factum esse, vt Ecclesiæ reuelarentur, atque honorificè conderentur: quid ergo facturum fuisse credendum est cum corpore Beatæ Virginis, si adhuc in terris permaneret? Quarta, corpus Virginis fuit quodammodo initium humanæ salutis, quia ex illius sanguine, corpus, sanguisque Christi sumptus est, quod fuit nostræ salutis pretium, ergo rationi consentaneum est, vt idem Virginis corpus singulari modo redemptionem participauerit, atque adeo vt gloriam, & immortalitatem statim fuerit consequutum.

Quinta, quia hunc honorem quodammodo debebat filius matri, & sponsus sponsæ: sicut ergo Salomon 3. Reg. 2. in speciali throno matrem ad dexteram collocauit, ita & Christus in Cælo regnans: vnde multi de Christo, & Virgine intelligunt verba illa Luc. 22. *Exierunt obuiam sponse, & sponso.* Sexta, aliqui probabiliter existimant, Ioannem Euangelistam iam surrexisse cum corpore glorioso: probabilis etiam sententia est, eos, qui cum Christo surrexerunt, corpore, & animo glorioso cum Christo regnare, ergo de corpore Beatæ Virginis non solum erit hoc probabile, sed certum. Septima, quia animæ beatorum appetunt gloriam corporum, & illam petunt. Vnde quatenus ex hac parte non habent expletum omnem appetitum, quædam accidentaliter beatitudinis perfectio illis deest, ergo etiam anima Beatæ Virginis à corpore separata hunc habuit appetitum, ac desiderium: ergo decuit statim expleri, vt omni ex parte esset perfecta: & si hoc postulauit, sine dilatione exaudita est propter singularem dignitatem, & quasi iure materno. Tandem hoc priuilegium Virginis ad gloriam Dei spectat, Christiue Domini, & dignitatem Virginis, summamque innocentiam, puritatem, & charitatem maximè decet, quæ enim vniuersæ carnis maculas non contraxit, & ab omnibus sordibus, quam longissime abfuit, non debuit, vt ceteri carnis resurrectionem expectare. Cui veritati nihil est, quod repugnet, ergo sicut alia priuilegia proportionata matris Dei creduntur Virgini esse concessa, ita est sine vlla dubitatione de hoc iudicandum.

Sed quæres, qua certitudine hæc veritas tenenda sit. Author enim libri de Assumptione nominè Hieronymi, eam dubiam relinquere visus est, quam ita pie posse existimari non neget. Et fere cum eadem formidine hoc asseruit Augustinus (si au-

Augustin.

Reg. 22.

Luc. 12.

Dubium 2.

August.

R 4 thor

Abulen.
Caiet.

Sotus.
Canus.
Cordub.
Catharinus

Respons.

Dubium 2.

Beda.

Respons.

Quanto post
mortem tem-
pore Virgo
resurrexit.

Cur Virgo
ab Angelis
in celum di-
centur as-
sumpta.

thor est libri de Assumptione, qui inter eius opera refertur, tom. 9. & serm. 34. de Sanctis, Abulenſis etiam Matth. 22. q. 23 o. solum dicit esse probabilior opinionem. Caietan. autem opusc. de Conceptione dicit esse piam sententiam, & ferè idem docet Sotus in 4. d. 43. Canus verò lib. 12. de locis, c. 11. addit esse petulantem temeritatē hoc negare, quem sequutus est Corduba, lib. 1. quæstionum Theologicarum. q. 17. Catharinus autem libr. 4. contra Caietanum, & in opus. de Conceptione contendit esse de fide. Sed reuera non est, quia neque est ab Ecclesia definita, nec est testimonium scripturæ, aut sufficiens traditio, quæ infallibilem faciat fidem. Est igitur iam nunc tam recepta hæc sententia, vt à nullo pio, & catholico possit in dubium reuocari, aut sine temeritate negari, atque adeo videtur habere eum gradum certitudinis, quem habet alia veritas supra tractata de sanctificatione Virginis in vtero matris.

Ex ijs colligere licet, incertum esse quanto tempore post mortem Virgo resurrexit, in Cælumque assumpta fuit. Quidam enim asseruerunt resurrexisse, & assumptam esse quadraginta diebus post mortem suam, id est, 23. Septemb. Nam mors creditur accidisse die decima quinta Augusti, quando Ecclesia celebrat festum Assumptionis. Cui sententiæ fauet Beda, qui in Martyrologio, nono Kalend. Octobris ponit secundam Assumptionem sanctæ Mariæ Virginis, & priorem posuerat decimo octauo Kalend. Septembr. Vnde necesse est hanc intelligi de Assumptione in sola anima: illam verò de Assumptione in anima, & corpore. Alij existimant eodem die mortem, resurrectionem, & Assumptionem accidisse, quia Ecclesia eodem die omnia celebrat. Quæ tamen coniectura debilis est, vt assertionem parum verisimilem confirmet, aliquam verò probabilitatē habet ad præcedentem sententiam refellendam; Ecclesia enim duplicem illam festiuitatem non agnoscit.

Probabilior ergo coniectura est post triduum resurrexisse, hoc enim magis consentaneum est historicis dictis. Dicit enim Nicephorus Apostolos totum triduum ad monumentum Virginis perferuisse, hymnorum carmina audientes: post diem autem tertium aduenisse Thomam, & quod supra narratum est, accidisse; deinde quandam congruitatem habet, quod in hoc etiam B. Virgo fuerit filium imitata. Eodem autem die, quo resurrexit, in cælum assumpta est, quia nulla erat ratio, vel occasio alicuius dilationis, sicut in Christi Domini Ascensione fuit. Quo autem honore, & Angelico comitatu perducta in paradysum fuerit: tractant eleganter Sancti Patres supra citati, & pia potius consideratione quam scholastica discussio sine indiget. Præcipuè videri possunt Athanas. serm. de sanctissima Deipara, & Sophronius epistol. de Assump. Virg. & Damasc. orat. 1. de dormit. Virginis in fine, & orat. 2. per totum, & D. Anselmus de excellentia Virginis, cap. 8. qui Patres piè credunt non solum omnes Angelorum, & Sanctorum choros, verum etiam ipsummet Christum Dominum in Virginis occursum venisse, & cum ingenti gloria, & gaudio secum eam in thronum deduxisse: quos Patres secutus est D. Anton. 1. parte. Hist. tit. 6. cap. 2. §. 1. & videri etiam potest Canisius, libro 5. de Deipara, cap. 3. & sequentibus. Illud denique in hoc mysterio aduertendum est, propter Assumptionis nomen, & propter vulgarem picturam, qua depingitur Virgo quasi Angelico ministerio, & virtute in cælum eleuata; videlicet non esse hoc ita intelligendum, ac si Beata Virgo illorum opera ad ascendendum indigeret, propria enim virtute, quæ omnibus gloriosis corporibus communis est, ascendere poterat. Dicitur ergo assumpta ab Angelis, quia honoris causa eam comitabantur, & magis dicitur assumi, quam ascen-

dere, quia illa virtus simpliciter non erat connaturalis tali personæ, sicut fuit Christo, ac propterea etiam (vt supra dicebam) magis propriè dicitur assumptio de corpore, quàm de solo spiritu, qui spiritus non tantum gloriosa, sed etiam propria, & naturali virtute ascendere potest.

SECTIO III.

Ad quantam perfectionem essentialis beatitudinis fuerit Virgo assumpta.

Primum omnium certum est, Beatam Virginem superare in perfectione beatitudinis, omnium hominum, & Angelorū hierarchias. Hæc est veritas fidei, quæ Ecclesia consistit illis verbis. Exaltata est Virgo in per-
fectiōe beatitudinis o-
mnium ho-
minum & Angelorum
hierarchias credit. Quod infra cap. 8. eleganter confirmat. Et ea-
dem est omnium antiquorum Patrum traditio, Ansel.
quos magna ex parte supra recti disputatio. 18 se-
ctio. 4. de eximia Virginis sanctitate sermonem ha-
bens, vbi attuli Chrysost. Damascen. Ephrem, An-
dread Cretensem, Petrum Damianum, & alios. Ephrem.
Pet. Dam.
Quibus adiungi potest Iacobus, qui in liturgia, Vir-
ginem appellat gloriosiorē, quam Cherubim, & Seraphim. Et Athanas. de sanctissima Deipara, vbi eam
inquit, vere esse Reginam & dominam omnium à dex-
tris filij assistentem, & vbiq. regnantem. Et Bernardus
sermone 1. & 2. de Assumptione. Quantum gratia in
terris adepta est præceteris, tantum obtinuit in cælo gloria
singularis. Et Guarricus sermone de assumptione,
sic introducit Christum loquentem; Nullus mihi plus
ministraui in humilitate mea, nulli abundantius admi-
nistrare volo in gloria mea, nec satis glorificatus videor, do-
nec tu glorificeris. Et Damascen. orat. 1. de dormitio-
ne Deiparæ. Omnes, inquit, res creatas superat, omni-
bus dominatur operibus, super calos calorum extollitur in-
comparabiliter. Et Nazian. in inuocatione ad Vir-
ginem. Præstantiorem exercitiis celestibus vocat. Ra-
tiones verò non sunt necessaria; quia ex ijs, quæ de
gratia, & merito B. Virginis diximus, sunt satis ma-
nifestæ.

Reliquum est, vt ad explicandam hanc beatitudinis virginæ perfectionem, quid in Verbo singulariter videat, doceamus. Dico autem singulariter, quia suppono videre ea omnia, quæ communia sunt omnibus beatis, vt sunt mysteria fidei: & rerum naturalium genera, & species, & si quæ sunt similia. Suppono etiam hæc omnia videre maiori intentione, & claritate, quam vllum Angelorum, aut hominum; hoc enim necessario consequitur ex perfectiore beatitudine, vt per se notum est. Solum ergo desiderari potest, vt explicemus perfectionem quasi extensiuam in ordine ad res creatas, seu effectus in Deo visos, ac deniq. vt visionem Beatæ Mariæ cum aliorum beatorum visionibus comparemus.

Secundo ergo probabiliter dicitur Beatam Virginem videre in Verbo quidquid omnes Angeli, & puri homines vident. Explicatur conclusio, con-
tingit enim aliquem, qui est minus perfectè beatus, in Verbo
aliquid videre in Verbo, quod non videatur à per-
fectiori beato, quia perfectio beatitudinis non su-
mitur ex ijs obiectis secundarijs, sed ex perfectiore
visione Dei. Et inter ipsa obiecta secundaria, quam-
uis vnum lateat perfectiorem beatum, possunt alia
ab ipso videri, ratione quorum non solum compen-
setur perfectio visionis, sed etiam superetur. Hoc
igitur modo, quamuis Deipara beatitudinis perfe-
ctione omnes superet, possit aliquis videre in Ver-
bo aliquid, quod ipsa non videat. Dicimus ergo,
quam.

Virgo in per-
fectione bea-
titudinis o-
mnium ho-
minum & Angelorum
hierarchias credit.

Chrysost.
Damasc.
Ephrem.
And. Cret.
Pet. Dam.
Iacob.
Athanas.
Bernard.

Guarric.

Damasc.

Greg. Naz.

Virgo vides
quicquid
Angeli, ho-
minesq. vi-
dent.